

Pod Kapušianskym hradom

ročník 15 | číslo 1
marec 2021

**POKOJNÉ A POŽEHNANÉ
SLÁVENIE VEĽKONOČNÝCH
SVIATKOV PLNÝCH RADOSTI,
SPOKOJNOSTI A POHODY
V KRUGU BLÍZKYCH**

**VÁM ŽELÁ STAROSTKA
OBCE, POSLANCI OBECNÉHO
ZASTUPITEĽSTVA
A PRACOVNÍCI OBECNÉHO
ÚRADU.**

ZAČÍNAME S ELEKTRONICKOU EVIDENCIOU ODPADU

Ako bude systém ELWIS
fungovať a čo nám prinesie?

- spravodlivé poplatky
- lepšie triedenie
- menej skládkovaného odpadu
- optimalizovanie nákladov obce
- prehľad o tvorbe odpadu
- čistejšie prostredie

Vážení spoluobčania, milí Kapušančania,

o niekoľko dní budeme všetci oslavovať sviatky jari, sviatky Veľkej noci. Tie tohtoročné budú určite iné, než po uplynulých rokoch: budú poznamenané pandemiou COVID-19, ktorá vstúpila do našich životov nečakane, pre mnohých prekvapivo a pre všetkých – dovoľím si tvrdiť – obzvlášť nepríjemne. Celá slovenská spoločnosť dnes čelí výzve, akú sme tu nemali v novodobých dejinách hádam ešte nikdy. Vyžaduje to chladnú hlavu, rozhodné riešenia a najmä zodpovednosť – tú štátnu, i tú obyčajnú, každodennú, ľudskú...

Zároveň je tu však aj nádej, že tak, ako jar prebúdzajú k životu prírodu, tak aj táto neobdobrá situácia prebudí k životu najušľachtilejšie ľudské city – empatiu, spoluúčasť, pochopenie a zodpovednosť každého jedného.

Po minulé roky sme si zvykli na prahu jari – možno pod vplyvom jasnejšieho a teplejšieho slniečka – optimistickejšie sa dívať na svet okolo nás. Chcem vás v tomto predveľkonočnom čase poprosiť a nabádať, aby sme si optimizmus zachovali aj v týchto neľahkých a vypätých časoch. Zároveň vás chcem ubezpečiť, že naša obec koná a prijíma všetky adekvátne rozhodnutia tak, ako má: majúť v prvom rade na zreteli ochranu tých najzraniteľnejších, ale aj tých, ktorí sa vinou mnohých okolností nevedia, alebo nemôžu o seba postarať sami.

V tejto súvislosti vyslovujem svoje osobitné úprimné poďakovanie ľuďom „v prvej línii“: lekárom, zdravotným sestram, zdravotníckemu personálu, ktorí čelia najväčšiemu ohrozeniu. Ale zároveň vám všetkým, ktorí pracujete v oblasti sociálneho zabezpečenia, ľuďom

zabezpečujúcim službu, učiteľom, ktorí musia vzdelávať na diaľku, ale aj rodičom, ktorí či už ostali doma so svojimi deťmi, ale aj vám, ktorí musíte pomáhať so vzdelávaním vašich ratolestí.

Viem, že je toho na vás i na nás všetkých veľa, ale musíme to spolu vydržať. Len disciplínou, rešpektovaním stanovených pravidiel, vzájomnou súdržnosťou, spolupatričnosťou, solidárnosťou a ohľaduplnosťou to všetko zvládneme. A práve k týmto hodnotám nás nabádajú aj blížiaci sa Veľkonočné sviatky.

Vážení spoluobčania, milí Kapušančania,

želám vám, aby ste nadchádzajúce sviatky prežili v zdraví, aby ich nepoznačila zradná choroba, aby ste si užili plným dúškom pocit šťastia z prítomnosti svojich najbližších.

Z úprinného srdca vám želim zdravie, šťastie, rodinnú pohodu a vieru, že každá nepríjemnosť raz pomíne a my sa opäť budeme môcť voľne a priateľsky stretávať a tešiť sa z každodenných radostí.

Želám vám krásne sviatky Veľkej noci!

Slávka Guteková, starostka

Slovo arcibiskupa veriacim na Veľkonočnú nedeľu 2021

Drahí bratia a sestry v Kristovi! *Pokoj vám!*

Týmto veľkonočným pozdravom vzkrieseného Krista chcem pozdraviť každého z vás, ba priam vás osloviť po mene tak familiárne, ako to urobil Ježiš, keď sa priblížil k Márii Magdaléne. Užialená, bezradná a zmätená bola pred otvoreným hrobom, v ktorom chýbalo Ježišove telo. Smútok a ťaživé myšlienky jej hneď neumožnili spoznať vzkrieseného Ježiša, ale spoznala spôsob, ktorým ju vždy oslovoval.

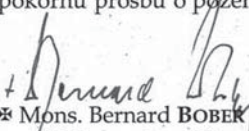
Už je to veľmi dlho, čo v rôznej miere spoločne prežívame veľmi ťažké chvíle pre pandémiu: karanténa, choroba, pobyt v nemocnici, úmrtie v rodine, strata zamestnania, nedostatok financií, náročná starostlivosť o deti a ich vzdelanie, zákaz verejných bohoslužieb a nemožnosť prijímať sviatosti v plnej miere. K tomu sa pridáva napätie vo verejnom živote, netrpelivosť a nevyriešená otázka o budúcnosti.

To všetko z duchovného pohľadu nám môže pripomenúť nielen zarmútenú Máriu Magdalénu, ale tiež uzamknutých apoštolov a bezradných emauzských učeníkov. My dnes však poznáme aj ich spoločnú skúsenosť uprostred tmavých chvíľ života. Nikdy, nikdy ich Ježiš neopustil! Je prítomný v ich životnej situácii a posúva ju do úplne inej roviny. Prináša pokoj a radosť, oživuje ich oslabenú vieru a nádej.

Veľmi si želám a zo srdca vám prajem, aby vzkriesený Ježiš citeľne vstúpil aj do tej vašej životnej situácie, nech by bola akokoľvek ťaživá. On je stále s nami, On „nám môže dať silu potrebnú na prijatie života takého, aký je, so všetkými protirečieniami, frustráciami, sklamaniami...“ (*Pápež František, Patris corde, 4*).

Blízkosť s Ježišom má svoje pokračovanie v blízkosti s tými, s ktorými žijeme. Dosvedčuje to mnoho pozitívnych svedectiev o obetavosti našich veriacich, ktorí spolu s inými zdravotníkmi a ďalšími ochotnými ľuďmi sa stali oporou jeden pre druhého. Za to všetkým ďakujem.

Pokoj vám! K tomuto Ježišovmu pozdravu pridávam pokornú prosbu o požehnanie pre vás a vaše rodiny.

✠ Mons. Bernard BOBEK
arcibiskup-metropolita

INOVIJEME NAŠE ODPADY Nevyhadzujeme peniaze na skládku

Naša samospráva už čoskoro spustí smart systém evidencie odpadov ELWIS. Reagujeme tak na zmeny v legislatíve, potrebu zvyšovať mieru triedenia odpadov a znížiť množstvo skládkovaného odpadu. Evidencia nám poslúži na zistenie skutočného množstva odpadu, ktoré sa u nás produkuje. Na základe monitoringu získame manažérsky nástroj na riadenie odpadového hospodárstva a jeho transparentné financovanie.

Evidenčný systém ELWIS bude využívaný na sledovanie množstva komunálneho odpadu a triedeného odpadu (plasty, papier, sklo, VKM, kovové odpady). Každá nádoba a vrece bude označené QR kódom pre príslušnú domácnosť. Pri každom zbere bude kód naskenovaný do systému pracovníkom zberovej služby. Údaje o množstve odpadu sa budú pravidelne vyhodnocovať. Na ich základe môžeme zlepšiť informovanosť, pripraviť pre vás osvetové aktivity, a do budúcnosti prijať spravodlivejší systém pre vás, občanov.

Toto riešenie sa prijalo vzhľadom k meniacej sa legislatíve a zvyšovaniu poplatkov za uloženie odpadu na skládku. **Naším spoločným cieľom by malo byť neplatiť za skládkovanie odpadu, ktorý môžeme triediť alebo skompostovať. Predídeme tým rastu nákladov a zvyšovaniu poplatkov pre občanov.** Evidencia nám do budúcnosti umožňuje zaviesť aj rôzne formy motivácie pre domácnosti, ktoré budú dosahovať najlepšie výsledky v úrovni triedenia.

Opýtali sme sa na to aj pani starostky:

„V Kapušanoch zavádzame systém ELWIS z viacerých dôvodov. Prvým je nastavenie spravodlivého systému poplatkov za ko-

munálny odpad a drobný stavebný odpad pre jednotlivé domácnosti. Hľadali sme spôsob, ako evidovať mieru triedenia odpadu v jednotlivých domácnostiach. **Aktuálny stav je, že v niektorých domácnostiach sa netriedi odpad vôbec, alebo sa triedi len málo a poplatky za odpad sa platia v rovnakej výške ako v domácnostiach, v ktorých sa triedi odpad v oveľa väčšej miere.**

Evidenciou odpadov v jednotlivých domácnostiach bude možnosť nastaviť rôznu výšku poplatkov za vývoz a likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu. Druhým dôvodom je optimalizovať systém odpadového hospodárstva v obci – predovšetkým zmesového komunálneho odpadu. Evidenciou nádob dôjde k zníženiu vyváženého počtu nádob a množstva vyvezeného komunálneho odpadu. To všetko bude viesť k zvýšeniu miery vytriedenia odpadov v obci. V neposlednom rade chceme zlepšiť kvalitu životného prostredia. Každý z vás, obyvateľov Kapušian, môže svojou snahou prispieť k čistejšiemu prostrediu pre nás, ale aj pre ďalšie generácie. A to stojí za to, čo poviete?“

ČO JE ELWIS?

Jednoduchý a moderný nástroj na evidovanie množstva vzniknutého odpadu priamo z domácností. Bol vyvinutý slovenskými odborníkmi s dlhoročnou skúsenosťou s odpadovým hospodárstvom. Cieľom je, aby mala samospráva svoj odpad pod kontrolou a zlepšila kvalitu životného prostredia pre svojich občanov.

Evidencia nám umožní získať prehľad o tom, kde a v akom množstve odpad vzniká. Na základe informácií môžeme zlepšiť systém zberu odpadov, pripraviť vzdelávacie a iné aktivity, ktoré pomôžu zvýšiť mieru triedenia. Vďaka systému budeme môcť zaviesť spravodlivý systém a motivovať domácnosti k lepšiemu triedeniu zavedením bonusového systému odmiern. Takýto adresný systém nám pomôže predísť výraznému zvýšeniu poplatkov za odvoz odpadu pre občanov a zvýšiť zodpovednosť každej domácnosti za odpad, ktorý produkuje.

AKO TO BUDE FUNGOVAŤ V PRAXI?

V obci prebehne označovanie každej nádoby QR kódom. Originálne označenie bude umiestnené na zbernej nádobe na zmesový komunálny odpad a bude obsahovať informácie o druhu odpadu a identifikátor pre konkrétnu domácnosť.

Takto označené nádoby bude priamo na ulici pracovník zberu evidovať do systému.

Triedený zber bude aj naďalej prebiehať formou vrecového zberu. Občania obdržia štartovací balík nálepiek s QR kódom a inštrukciami o ich použití. Keď sa im minú, ďalšie dostanú na obecnom úrade.

Pri každom zbere budú nádoby alebo vrecia nasnímané do systému. Po každom

zbere budeme mať aktuálne informácie o tom, koľko odpadu sme vyprodukovali alebo vytriedili.

Pre úspech systému je veľmi dôležitá pomoc a zapojenie vás, občanov. Len spoločnými silami môžeme znížiť množstvo produkovaného odpadu, nevyhadzovať naše

peniaze na skládku, lepšie triediť, kompostovať a zabezpečiť kvalitné životné prostredie aj pre ďalšiu generáciu.

O postupných krokoch budete podrobne informovaní. Zavádzané zmeny výrazne neovplyvnia doterajšie fungovanie zberu odpadu. Dostanete informačné letáky, v ktorých nájdete informácie o tom, ako bude zavedenie systému, označovanie nádob a ich zber a evidovanie prebiehať. Prosíme vás o ich preštudovanie a spoluprácu. Všetky ďalšie otázky vám radi zodpovieme na obecnom úrade.

Kontakt: Mgr. Lucia Marcinová, 0918924136, lucia.marcinova@kapusany.sk

ELWIS - Pre SMART obce bez odpadu

FOTO: JRK Slovensko
VIAC INFORMÁCIÍ NÁJDETE NA
www.menejodpadu.sk/elwis,

Vyučovanie v ZŠ s MŠ v rámci mimoriadnej situácie sa realizuje v obmedzenom režime. Časť žiakov 1. stupňa sa vzdeláva prezenčne a pre každú triedu je zabezpečený ŠKD.

Počas výchovno-vzdelávacieho procesu sa žiaci učia ako si chrániť zdravie, ako chrániť zdravie iných, pedagógovia vstúpajú žiakom zásady hygieny, pripomínajú pravidlo R - O - R a dôraz kladú na prevenciu. Prezenčne sa vzdelávajú aj žiaci špeciálnych tried a žiaci, ktorí nemajú prístup k internetu v skupinách 5+1. Druhá časť žiakov sa vzdeláva dištančne. Dištančné vzdelávanie prebieha okrem iného prostredníctvom online hodín v aplikácii EduPage, cez Google Meet, Zoom, Messenger.../, prostredníctvom vytvorených podcastov na jednotlivé témy, ktorých súčasťou je aj experimentálne objavovanie nových vedomostí a zručností. Pozitívnu spätnú väzbu priniesla aj vyučujúcimi využívaná pomôcka „workpad“, ktorá simuluje písanie na tabuľu. Obsah tvorený učiteľom je počas online hodiny archivovaný a následne je možné distribuovať ho žiakom (nepriťomným online) v reporte z hodiny. Okrem online hodín vyučujúci zadávajú žiakom prácu s textom, úlohy na čítanie s porozumením, prácu s elektronickými slovníkmi, videozáznamom, pripravujú pre žiakov online či textové pracovné listy, online písomky s rozborom, upozorňujú žiakov na sledovanie rôznych stránok na YouTube a zadávajú žiakom dopĺňajúce cvičenia. V najbližšom období bude v škole elektronickou formou zrealizovaný zápis detí do 1. ročníka ZŠ, ktorý bude prebiehať od 7. 4. do 9. 4. 2021, ale, samozrejme, rodičia môžu prihlášky podávať až do 31.4. 2021. V mesiaci máj, od 1.05. do 31. 05. 2021, bude možné prihlásiť deti tiež elektronickou formou do materskej školy. Našich najstarších žiakov

čakajú prijímacie skúšky na stredné školy, ktoré je tiež možné realizovať elektronicky. Zákonný zástupca vyberie pre svoje dieťa dva netalentové a dva talentové odbory, na ktoré chce poslať prihlášku. To znamená, že zákonný zástupca žiaka do 8.4.2021 doručí riaditeľke základnej školy najviac 4 prihlášky na strednú školu aj s prílohami.

Čakajú nás veľkonočné sviatky, ktoré sú najvýznamnejším kresťanským sviatkom. V mene všetkých zamestnancov ZŠ s MŠ vám prajem krásnu, obohacujúcu a pozhnanú Veľkú noc v kruhu milovaných.

Mgr. Janka Šimová, riaditeľka školy

SZUŠ Kapušany

Druhý polrok sme začali prezenčnou výučbou žiakov 1. stupňa základnej školy podľa pravidiel stanovených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Druhý stupeň naďalej pokračuje v dištančnej výučbe. Tento polrok pre vás, milí naši priaznivci, pripravujeme tieto online koncerty (podľa situácie možno aj naživo):

- v apríli: Privítanie budúcich prváčikov, Jarný koncert,
- v máji: Koncert pre mamičky,
- a v júni: Záverečný koncert.

So zápalom pracujeme a tešíme sa na zlepšenie stavu, aby sme mohli našu obec reprezentovať na krajských a okresných súťažiach. Veríme, že to bude čoskoro a čoskoro sa uvidíme aj s vami, našimi divákmi.

Vaša SZUŠ-ka

Zo života našich škôlkarov

Bacil COVID všetci vieme, tíško ako dráčik drieme. Na špinavé deti striehne, teší sa, že ochorieme. Vezmi rýchlo mydlo, vodu, dezinfikuj rúčku svoju. Ešte rúško na nos daj, a už k stolu utekaj. Budem zdravý, všetci vedia, bacily nás nepojedia!

Už básnička v úvode článku naznačila, čo je prioritou týchto dní v našej škôlke. Áno, je to boj s nepríjemným bacilom, zlým, nezničiteľným vírusom, ktorého všetci voláme COVID. Naše detičky v škôlke sa naučili s týmto zlým „Covidovým drakom“ bojovať aj tým, že si začali viac všímať svoje rúčky, naučili sa ich dôkladne umývať, používať dezinfekciu a nosiť ochranné rúško. To všetko preto, aby sa im nebezpečný bacil nedostal do ich nošťa, a najmä, aby chránili nielen seba, ale aj svojich kamarátov v škôlke.

Napriek tomu, že školy a škôlky sa v tomto školskom roku kvôli koronavírusovej pandémie zatvárajú a o chvíľu zas otvárajú, tak aj život našich škôlkarov vyzerá, ako keby bol na takej obrovskej hojdačke, z ktorej sa nedá vystúpiť. Chvíľu sme v škôlke... A už zase doma, v karanténe.

V tomto školskom roku nám zrušili všetky aktivity, ktoré za normálnych okolností realizujeme na verejných slávnostiach, spoločenských podujatiach v škole aj v obci, kde môžeme ukázať všetkým, čo sa v škôlke učíme. Žiaľ, súčasná situácia okolo COVID-19 nám neumožňuje školské aktivity robiť v takomto rozsahu, preto ich realizujeme iba samostatne v triedach. Napriek týmto opatreniam sa život detí v škôlke nezastavil, statočne bojujú s *Covidovým drakom*, len tak ľahko sa nevzdávajú a so svojimi učiteľkami pripravili niekoľko pekných triednych aktivít. Tu sú niektoré z nich:

- V septembri v týždni mobility sme zrealizovali dopravné hry a súťaže na dopravnom ihrisku v miestnom parku. Deti si osvojili jazdu na kolobežkách a bicykloch, naučili sa niektoré dopravné značky a dopravné pravidlá. Aktivity zakončili

riadnou jazdou zručnosti okolo kužeľov. Pýtate sa, kto vlastne vyhral? No, predsa každý, kto sa zúčastnil a priniesol si do škôlky ten svoj vlastný „super bicykel a ešte super rýchlejšiu kolobežku“.

- V septembri na Deň mlieka sa v každej triede konali aktivity, v ktorých sa deti dozvedeli o tom, aké je dôležité pre ich zdravie konzumovať mlieko a mliečne výrobky. Jogurty, ktoré sme dostali od sponzorov, si všetky deti riadne vychutnali. A veru, že by si ešte boli pochutnali a dali si aj dupľu, ale nič už nezostalo.
- V decembri nás navštívil Mikuláš a priviedol si so sebou Čerta a Anjela. Neprišli len tak pre nič za nič, veru, mali aj nošu plnú dobrôt. Tie spoločne deťom porozdávali a deti im podakovali pesničkami a básničkami. A ešte vám niečo pošepkám... Nikoho si so sebou do toho prázdneho vreca nezobrali, lebo nenašli medzi našimi deťmi ani len jedného nezbedníka. Že tomu neveríte?

- Január nám poskytol mnoho možností na hry v snehu, ktoré pani učiteľky s deťmi mohli každý deň realizovať v našom parku a pred budovou materskej školy. Tohtoročná zima nám nadelila snehu, ktorý deti využili na hry, sánkovačku, guľovačku, dokonca si zo snehu postavili aj *Snehovú kráľovnú*. Že ste si ju nestihli obzrieť, škoda... Ale nevádi! Prídte opäť o rok, určite tam bude opäť stáť.

- Február je už tradične venovaný karnevalu, no tohoročný sme uskutočnili iba v rámci tried. Deti si s učiteľkami vlastnoručne zhotovili masky a škrabošky, a potom tancovali, súťažili... A musím prezradiť, že aj zamaškrtili. Ale o tomto všetkom je karneval. My sa už teraz tešíme na ten budúcoročný.

Prichádza jar a my sa už všetci tešíme aj na ďalšie aktivity, ktoré si spolu s pani učiteľkami pripravíme. Už nám len ostáva jedna veľmi dôležitá úloha... Poraziť toho zlovestného *Covidového draka*, aby sa mohli všetky deti vrátiť späť do našej škôlky, lebo nám už všetkým veľmi chýbajú.

Mária Luterančíková

V predchádzajúcom čísle občasnika sme informovali o udelení Čestného uznania za aktívnu kronikársku činnosť kronikárke obce Kapušany p. Magdaléne Trenčanskej. Na základe týchto skutočností sme p. Trenčanskú požiadali o rozhovor.

Kronika ako slovo cudzieho pôvodu sa v slovenčine udomácnilo už dávno. Je to slovo odvodené od gréckeho slova chronos – čas, sú to teda letopisy, udalosti zaznamenané v pravidelných ročných zápisoch, ktoré budú zaiste vzácne pre budúce generácie. Obec bez kroniky je ako obec bez minulosti.

Kedy ste sa poprvýkrát stretli s našou obecnou kronikou?

V roku 1978 som pracovala na tunajšom MNV (terajší obecný úrad, vtedy Miestny národný výbor). Pracovníci Slovenského múzea prišli na kontrolu vedenia kroniky v Kapušanoch. V našej obci sa kronika viedla od roku 1950 až do roku 1967 a viedli ju vtedajšie učiteľky zo Základnej školy v Kapušanoch. Obsah kroniky bol zameraný viac-menej na školský život, záznam bol doplnený o fotodokumentáciu. Následne bolo zvolané celookresné školenie kronikárov, ktorého som sa zúčastnila. Prvé slová do Kroniky obce Kapušany som napísala v roku 1980 s doplnením chýbajúcich rokov.

Kroniku ste teda začali písať v rámci svojej pracovnej náplne?

Kronikárska práca sa nedá robiť ani z nariadenia, ani pre peniaze. Je to práca, ktorá obnáša hodiny a hodiny práce, voľného času, rozprávania sa s ľuďmi. Vyžaduje trpezlivosť a pochopenie členov rodiny, ústretovosť a dôveru vedenia obce. Prvý diel kroniky, ktorá má 566 strán, som ukončila zápisom za rok 1989 (zápis p. Trenčanskej začína na

str. 181). Druhý diel Obcej kroniky Kapušany píšem od roku 2003, má 1028 strán (pozn. autora: v období 1990 - 2003 zápisy vykonávala p. Annamária Jerigová, zápisy p. Trenčanskej začali na str. 152). V roku 2017 som začala písať tretí diel obcej kroniky, ktorá je v zápise za rok 2020 ukončená na strane 153 (pozn. autora – zápis v kronike sa uskutočňuje na formáte A3).

Zápis v miestnej kronike ste teda doposiaľ spravili na úctyhodných 1 414 stranách formátu A3. Aké témy a udalosti opisujete na stránkach kroniky?

Každoročne zápisy obsahujú politickú situáciu v štáte v danom roku, aby budúci čitateľ získal obraz, aká doba sa žila, mapuje udalosti politickej scény, ako aj významné udalosti, ktoré sa odohrajú v tom-ktorom roku. K tomu mi slúži každodenné sledovanie dennej tlače a vystrihovanie článkov, ktoré dokumentujú udalosti v štáte. Druhou významnou etapou písania je život v obci, vedenie obce, obecné zastupiteľstvo, prijaté uznesenia, názory, investičná výstavba v obci z podnetu rozhodnutí obecného zastupiteľstva, práca poslancov

a ich názory, práca komisií a ich riešenia. Významnou časťou zápisu je cirkevný život. Udalosti cirkevného roka, slávenie sviatkov, práce v okolí nášho kostola, v interiéri, zapájanie sa občanov do cirkevného diania. Kultúrny život zaznamenáva všetky kultúrne udalosti v obci, vystúpenia, reprezentácie obce, vydávanie obecného časopisu, činnosť miestnej knižnice. Zápis kroniky dotvára športový život, ktorý je tradične spätý s činnosťou OŠK, možnosti rozvíjania športovej kultúry v obci. Škola a jej výsledky sú zaznamenané podľa predloženej správy o činnosti ZŠ s MŠ Kapušany a každoročne sa robí výpis najdôležitejších mimoškolských udalostí, ale aj počet žiakov, učiteľov, vybavenie školy a aj výsledky žiakov, ktorí úspešne reprezentovali našu školu na rôznych súťažiach. Výstavba v obci – poznamenané sú štátna investičná výstavba, vylepšovanie životného prostredia v obci v rámci úloh obecného úradu, ale aj IBV (individuálna bytová výstavba) a činnosť stavebného úradu. Každoročne sú záznamy demografického pohybu obyvateľstva, počet sobášnych a pod. Počasie je opísané v závere zápisu daného roka.

Mňa osobne pri čítaní kroniky najviac zaujali zápisy opisujúce život obce v minulosti. Ako ste tvorili tieto state?

Pri každoročnom zápise z uvedených statí som sa snažila vsunúť aj život z minulosti a porovnať ho so súčasnosťou, prípadne oboznámiť najmä mladšiu generáciu s niečím, čo sa už nikdy nevráti, ale tvorilo to súčasť našej obce. S úctou si spomínam na tetu Pavlínu Majirskú, s ktorou som strávila veľa hodín rozprávaním o časoch, ktoré žili oni v svojej mladosti, alebo tie, ktoré si zapamätali z rozprávania starých ľudí. Tak som napríklad mohla zaznamenať domy a rodiny židovských spoluobčanov, ich zvyky a nažívanie s našimi ľuďmi. Teta bola cenným zdrojom informácií o zvykoch pri

narodení dieťaťa, pri uzatvorení sobáša, pri úmrtí. Jej spomienky som zapísala v časti O výstavbe obydli v minulosti. Vďaka p. Majirskej som spracovala aj tému práce pri spracovaní ľanu, používanie krosien, tkanie a vyšívanie. Ozrejmili mi udalosti, ako sa kedysi schádzali ľudia po domoch v zimnom období, ako sa zabávala mládež. Oni sami vo svojom vysokom veku dokázali robiť prekrásne ručné práce – háčkovanie. Z prác, ktoré patria minulosti, som v kronike opísala život roľníka, jeho prácu, hospodársky dobytok, ustajnenie, obrábanie pôdy a spracovanie úrody, mlátenie obilia, činnosť mlynu v dedine, dodávky štátu. Dotkla som sa aj obdobia zakladania JRD, no aj jeho vzostup, s tým súvisiace vzniknuté pracovné príležitosti v obci, vybudovanie maštalí, obrábanie pôdy modernými strojmi, názvy chotárov. Pekné je aj čítanie z histórie školstva, kde všade v našej obci boli školy, pôsobnosť učiteľov. Vzácnosťou je 100-ročná Kronika školy po vzniku štátu, po ukončení maďarizácie.

Viem, že vašou srdcovou záležitosťou je vystahovalectvo...

Vystahovalectvo postihlo mnohé rodiny aj z obce Kapušany. Archívne záznamy sú doplnkom k čítaniu o vystahovalectve v našej obci. Je to téma, ktorá bola ústrednou súťou vystúpenia miestneho folklórneho súboru Kapušančan, keď pri príležitosti 30-tého výročia vzniku FS pripravil slávnostný koncert na miestnom amfiteátri v Parku sv. Cyrila a Metoda.

Rozsah tém je naozaj bohatý, zabudli ste na niečo?

Iste, v kronike opisujem aj históriu divadelníctva – zaznamenané od prvých vystúpení, ktoré sú podchytené v spomínanej storočnej Kronike školy, potom v 50. rokoch vďaka p. učiteľke Šlepeckej, rozmach v 70. rokoch – keď mládež každoročne nacvičo-

vala divadelné predstavenia. Zabudnúť nemiem ani na opis prác v domácnosti, ktoré postupne upadli do zabudnutia – pečenie chleba, pálenie domáceho liehu, varenie lekváru, zabíjačka, príprava archaických jedál a podobne. Všetky činnosti sú opísané tak, ako sa kedysi prevádzali. Verím, že raz budú cenným zdrojom informácií.

História obce a jej rozvoj je úzko spätý aj s rodom Ardo, tiež s hradom Kapušany.

Je to tak, statkárovi Ardovi som venovala osobitnú kapitolu kroniky. Kapušany ovplyvnil svojim pôsobením v obci, svojho času bol najväčším zamestnávateľom v dedine, vďaka nemu mali rodiny stálu prácu a vyplácanú mzdu. Podrobne som podchytila jeho majetok, stavby v jeho vlastníctve. Historické záznamy boli zdrojom informácií o spôsobe vyplácania zamestnancov, doložené sú aj pracovné zmluvy, mená pracovníkov, ktorí pre statkára Arda pracovali. Jeho príbytok som zmapovala tiež dôkladne – pôdorys kaštieľa, počet stromov v parku, kde sa kaštieľ nachádzal, vtedajšie ďalšie využitie parku a pod. NKP hrad Kapušany som sa tiež venovala dôkladne, čerpala som z archívnych záznamov, ktoré som roky zhromažďovala.

Rok na dedine... Aj takto by sa dal opísať záznam o kolobehu života v obci v súlade s ročným obdobím.

Opísala som, ako sa kedysi slávil sviatky Vianoc, fašiangov, Veľkej noci, dušičkové obdobie, odpustové slávnosti. Nič nie je ako kedysi, niektoré zvyky upadajú do zabudnutia, ale aj vďaka kronikárskym záznamom budú zaznamenané aj pre ďalšie generácie.

Čo je špecifikom našej kroniky, v čom je iná ako kronika iných obcí?

Hoci sa v obecnych kronikách odráža aj osobnosť ich autora-kronikára, štruktúru

majú podobnú. Kronikári si všímajú rovnaké oblasti – verejný život, ekonomiku, školstvo, kultúru, cirkev, šport, podnikanie a iné oblasti verejného života. Do kroniky sa dostanú len najdôležitejšie a najvecnejšie fakty. Ja sa však pri svojej kronikárskej činnosti snažím vkladať osobitý charakter. Uvediem príklad – v závere druhého dieľu obecnej kroniky som opísala nárečové slová používané v Kapušanoch a okolí. Abecedne som spracovala registre piesní, priezviská, z ktorých už mnohé v obci zanikli, príslovia a porekadlá, ktoré používali naši predkovia.

Áké sú vaše najväčšie úspechy v rámci vašej kronikárskej činnosti?

V roku 2009 som sa zúčastnila celoslovenskej súťaže kroník a v kategórii nad 2 000 obyvateľov som získala 1. miesto. V roku 2020 ma potešilo udelenie čestného uznania v celoslovenskej súťaži Slovenská kronika 2020, ktoré mi udelilo Národné osvetové centrum Martin.

To sú krásne úspechy, ktoré povzbudia do ďalšej činnosti. Nezabúdajme, že vediete aj kroniky inštitúcií pôsobiacich v rámci obce Kapušany.

Áno, viem aj Kroniku cirkevného zboru Aleluja, FS Kapušančan, v spolupráci s p. Matúšom som spracovala Futbalovú kroniku, v posledných rokoch sa venujem spracovaniu Kroniky DHZ Kapušany. Písanie je mojou veľkou záľubou, ďakujem Pánu Bohu, že mi dáva silu a ďakujem vedeniu obce za prejavenu dôveru.

Áké je vaše životné krédo?

Slávny citát Euripidésa: „*Vo svojich deťoch žijeme ďalej.*“ Kronika je darom pre budúce generácie, potomkov našich detí...

Ďakujeme za rozhovor.

redakcia Pod Kapušianskym hradom

Darovali ste už 2 % z vašich daní? Možno už máte svoju vybranú organizáciu. Ak nie, v januári 2021 Notárska komora SR zverejnila zoznam prijímateľov 2 % z dane. V tomto zozname sa nachádzajú všetky organizácie, ktoré splnili podmienky a zaradili sa tak medzi oprávnené organizácie uchádzajúce sa o 2 % z dane fyzických a právnických osôb (www.notar.sk/prijimatelia/). Viete o tom, že v našej obci pôsobí viacero organizácií, ktorým by váš príspevok mohol pomôcť pri vykonávaní ich verejnoprospešných aktivít? Prinášame vám ich prehľad. Organizácie sú zoradené v abecednom poradí.

FS Kapušančan

Folklorný súbor Kapušančan je teleso záujmovo-umeleckej činnosti, ktorý sústreďuje záujemcov o folklórne umenie z radov detí a mládeže obyvateľov obce Kapušany, žiakov Základnej školy v Kapušanoch, ale i iných obcí z okolia Kapušian. FS sa vo svojej činnosti zameriava na pestovanie a sústavný rozvoj ľudového umenia v ľudovom speve, hudbe, tanci, v ľudových hrách a zvykoch. Vyhľadáva a umelecky spracúva folklórny materiál regiónov východného Slovenska, najmä Šariša, kde dominuje kontinuálna prezentácia tradičnej kultúry obce Kapušany a najbližšieho okolia.

Súbor sa skladá:

- z tanečnej zložky,
- zo speváckej zložky,
- z ľudovej hudby.

Viac informácií nájdete na www.kapusan-can.eu, aj tlačivo na 2 %.

KAPYŠKO (di Kapy + Škola)

Občianske Združenie KAPYŠKO vzniklo ako iniciatíva rodičov pre deti ZŠ a MŠ Kapušany. Kapyško je ZRPŠ v novom šate v právnej

forme občianskeho združenia. Táto forma umožňuje uchádzať sa o granty, súťažiť v projektoch a viesť vlastné účtovníctvo. Taktiež umožňuje uchádzať sa o 2 % z dane. OZ Kapyško úzko spolupracuje s vedením školy. Minulý rok sa OZ podarilo vyzbierať 518,64 €, za ktoré sa už túto jar postaví trojitá hrazda s dopadovou plochou.

Tento rok je ambíciou OZ Kapyško vybudovať ihrisko aj pre staršie deti, ktoré sú už mesiace zatvorené doma. Umiestniť sa plánuje v priestore medzi ZŠ a MŠ. Toto vonkajšie posilňovacie (workout) ihrisko by slúžilo všetkým, ktorí majú chuť si zacvičiť v prírode.

OZ Kapyško sa uchádza aj o grant cez komunitné projekty Coop Jednota na vybudovanie ihriska a obnovenie hracích prvkov pri Materskej škole v Kapušanoch.

Viac informácií a tlačivo na poukázanie 2 % nájdete na zskapusany.edupage.org.

Kapušany pre všetkých, n.o.

Nezisková organizácia Kapušany pre všetkých, n.o. bola založená v roku 2019 so zámerom pokryť svojou činnosťou fungovanie tretieho sektora v obci Kapušany so širokým záberom aktivít v sociálnej, kultúrnej, voľnočasovej, športovej oblasti a v oblasti cestovného ruchu. V roku 2020 bol prostredníctvom neziskovej organizácie Kapušany pre všetkých, n.o. zorganizovaný Denný letný tábor v Dennom centre v Kapušanoch. Podľa finančných a personálnych možností plánuje nezisková organizácia realizovať Denný letný tábor, exteriérové fitness, workoutové a skateparkové prvky v Parku svätých Cyrila a Metoda, vytvoriť sieť bikesharingu (zdieľaných bicyklov), vytvoriť a sprístupniť virtuálnu realitu na NKP hrad Kapušany a pod.

Viac na www.kapusany.sk

Mládežnícke futbalové centrum Kapušany

Mládežnícke futbalové centrum Kapušany sa snaží vytvárať čo najviac príležitostí pre športovanie detí a mládeže z obce Kapu-

šany a blízkeho okolia. V roku 2020 mali aktivity centra dopad na vyše 60 detí a ich rodiny. Medzi tieto aktivity patrili najmä:

- organizácia Letného futbalového kempu Kapušany,
- špecifická športová príprava detí a mládeže: účasť v dlhodobých futbalových súťažiach,
- účasť na turnajoch regionálneho charakteru.

V školskom roku 2020/2021 začalo MFC realizovať pohybovo športové aktivity pre čo najväčší počet detí v MŠ a v 1. ročníku ZŠ prostredníctvom projektu DAJME SPOLU GÓL v spolupráci so SFZ v rozsahu 1x do týždňa (45 - 60 minút). Ďalšou činnosťou MFC je realizácia futbalových aktivít ako jednej z možností zdravého životného štýlu pre žiakov 1. stupňa ZŠ v rozsahu 1x do týždňa (120 minút).

Spomínaná možnosť poukázania 2 % dane dáva priestor na zabezpečenie doplnkového financovania aktivít detí v rámci MFC Kapušany.

Obecný športový klub Kapušany (OŠK) zastrešuje niekoľko druhov športu. V šiestich kluboch bolo v roku 2020 združených 145 členov.

Futbalový klub (FK) reprezentuje obec v regionálnych súťažiach v kategórii dospelých, dorastencov a žiakov.

Klub amatérskych futbalistov (KAF) združuje amatérskych hráčov a bývalých hráčov FK. Vrcholom ich snaženia je Vianočný turnaj, ale aj družobné stretnutia s družstvom VIŠČO Brno.

Turistický klub Jantár združuje všetky generácie. Činnosť TKJ pozostáva z približne desiatich akcií ročne po celom Slovensku a v prihraničných oblastiach. Každoročný Štefanský výstup na Kapušiansky hrad je podujatím regionálneho významu.

Volejbalový klub sa zúčastňuje turnajov v rámci regiónu a tiež organizuje amatérsky turnaj v obci.

Stolnotenisový klub je najmladší. V telocvični ZŠ sú vytvorené výborné podmienky pre tento šport.

Hokejovo-florbalový klub (HFK) je dynamicky sa rozvíjajúci šport. Pôsobí na amaterskej úrovni a oslovuje predovšetkým mladých ľudí. Hokejisti sú organizátorom turnaja štyroch družstiev z okresu.

Fitnes klub pôsobí v priestoroch obecného úradu.

Tlačivo pre príspevok 2 % z daní nájdete na www.kapusany.sk.

AKO MÔŽETE DAROVAŤ 2 %?

Ak ste zamestnanec, požiadajte svojho zamestnávateľa o ročné zúčtovanie zaplatených preddavkov na daň z príjmov a o potvrdenie o zaplatení dane. Do 30. apríla 2021 pošlite alebo osobne doručte tlačivá daňovému úradu v mieste vášho trvalého bydliska. Ak ste v roku 2020 odpracovali aspoň 40 hodín ako dobrovoľník, môžete venovať dokonca až 3 % z vašich daní. Venovaná suma však nesmie byť nižšia ako 3 eurá. Daňový úrad do 90 dní prevedie vaše 2 % na účet neziskovej organizácie.

Ak ste živnostník alebo máte firmu (FO alebo PO), do 31. marca 2021 podajte daňové priznanie - formulár pre venovanie 2 % z daní je súčasťou daňového priznania. Stačí ho vyplniť, doručiť na daňový úrad a zaplatiť daň za rok 2020. Venovaná suma nesmie byť nižšia ako 3 eurá u fyzickej osoby - podnikateľa, resp. 8 eur u právnickej osoby. Ak právnická osoba v roku 2020 do termínu na podanie daňového priznania za rok 2020 nedarovala finančné prostriedky v sume min. 0,5 % z dane na verejnoprospešný účel, v tomto prípade môže poukázať iba 1 % z dane. Daňový úrad prevedie 2 % (1 %) z vašich daní na účet neziskovej organizácie do 90 dní.

-MM-

**„Každá noc má svoju moc
a už je tu Veľká noc.
Sánkovačka, lyžovačka ustali,
oblievačka a šibačka nastali.
Dievčatá kraslice maľujú,
chlapci si prútky na korbáče hotujú.“**

K Veľkej noci patria aj tradície. A azda „najpopulárnejšia“ je oblievačka. Určite viete, že chlapci chodili po oblievaní aj s korbáčmi a dievčatá im na korbáč priväzovali stužku. Samozrejme, každý chlapec sa snažil získať čo najviac stužiek. Predstavte si, že aj farba stužky mala svoj význam. Napríklad červenú stužku priväzovalo dievča iba svojmu milému (frajerovi).

Žiaľ, aj táto tradícia je poznačená pandémiou. A čo tak online oblievačka. Že sa to nedá? Ale dá. Mnohí to takto urobili aj minulý rok. Stačí natočiť zaujímavé video alebo vytvoriť fotokoláž s peknými vinšami a poslať to dievčatám, babkám, mamkám. Uvedomujem si, a plne súhlasím, že osobné stretnutie nič nenahradí. Ale dievčatá sa aj takejto forme určite potešia a aspoň nebudú mokré. Dievčatá môžu chlapcom vytvoriť pekné poďakovanie. Tvorivosti sa medze nekladú. Podstatné je len jedno, aby sme prejavili záujem jeden o druhého.

Dovoľte mi popriať vám milostiplné a požehnané sviatky Veľkej noci.

Mgr. Mária Koščová

„Šibi-ryby, masné ryby, kus koláča od korbáča.
Ešte k tomu groš, aby bolo dosť.“

„Šibem, šibem, šibi-ryby, môj korbáčik nemá chyby.
Ešte vody trošička, daj vajíčko z košíčka.“

„Šibi-ryby, rybičky, ja som chlapček maličký,
šibem zhora, šibem zdola, aby dievka pekná bola.“

„Šibi-ryby, masné ryby, dávaj vajcia, vykrúcaj sa.
Ak mi nedáš dve vajíčka, daj mi aspoň makovníčka.
Ešte k tomu groš, aby bolo dosť.“

Pre dievčatá:

„Komu ja vajíčko darujem, toho ja úprimne milujem.“

Komu ja vajíčko dám, toho ja rada mám.“

„Veľká noc, veľká noc, kedyže už bude,
ktorýže ma šuhaj pooblievať príde?
Oblievaj, oblievaj vlasy aj hlavičku, ale mi zašanuj tú novú sukničku.“

„Červené vajíčko krásne maľované,
kto ma vykúpať príde, ten ho aj dostane.“

Letný futbalový kemp Kapušany 2020

V auguste 2020 sa po 3 rokoch podarilo znovuoobnovenie tradície konania Letného futbalového kempu Kapušany. Na kempe sa zúčastnilo 19 mladých športovcov prevažne z Kapušian a blízkeho okolia. Deti zažili týždeň plný zábavných športových aktivít. Stretli sa tam so zaujímavými osobnosťami z oblasti športu. Prvým z nich bol Peter Katona, bývalý prvotrigový futbalista a druhým hosťom bol Miroslav Mackulín, v súčasnosti mentálny tréner HC Slovan Bratislava. Aktivity sa nekonali iba na futbalovom ihrisku v Kapušanoch. Spolu s deťmi sme navštívili napríklad AquaPark Delňa, Slnecnú usadlosť pri obci Okružle či Kapušiansky hrad. Ako to celé prebiehalo?

Úvodný deň kempu bol o zoznamovaní sa medzi sebou. Športovci absolvovali svoj prvý futbalový tréning a spoznali základy netradičného športu footgolf, ktorý v sebe spája futbal a golf. V poobednom programe absolvovali diskusiu s Petrom Katonom. Pre chlapcov to bola veľmi zaujímavá

skúsenosť a motivácia do ďalšej kariéry. S bývalým mládežníckym reprezentantom si deti aj zatrénovali a zahrali zápas proti trénerom.

Druhý deň futbalového kempu pokračoval ďalšími futbalovými tréningami a športovými súťažami. Po zábavnom doobednom programe sme sa presunuli do Aquaparku Delňa, kde chlapci vymenili ihrisko za bazény a tobogány. Ale to im vôbec neprekážalo a zábava pokračovala aj naďalej.

Na tretí deň čakali na chlapcov ďalšie zaujímavé futbalové a športové súťaže. Chlapci si vyskúšali netradičné piškvorcky, futbalový curling a bowling. Spoločne tak objavili čaro spolupráce, ktorá je v kolektívnom športe aj v živote nesmierne dôležitá. Súčasťou programu bola aj netradičná futbalová kliečka pre futbalové súboje 1 na 1. Po doobednom programe na futbalovom ihrisku sme vyrazili na turistický výlet na Kapušiansky hrad. Bola to krásna prechádzka a zároveň príležitosť spoznať sa medzi sebou bližšie. Na hrade sme mali opekačku, ktorú si chlapci veľmi pochvalovali. Nový zážitok a ďalší zaujímavý deň bol za nami.

Štvrtý deň Letného futbalového kempu Kapušany 2020 sme navštívili Slnecnú usadlosť pri obci Okrúhle, na ktorú nás pozval mentálny tréner Miroslav Mackulín. Ten spolupracuje s viacerými známymi športovcami a pre deti si pripravil veľmi zaujímavé aktivity. Chlapci mali možnosť bližšie spoznať hospodárske zvieratá a otestovať svoju odvahu pri ich kŕmení. Okrem toho súťažili vo futbalovej technike či skákaní vo vreci. Zaujímavá skúsenosť bola určite aj strelecká stena, kde futbalisti overovali svoju presnosť. Na Slnecnú usadlosť budú určite ešte dlho spomínať, nakoľko tam zažili veľa neopakovateľných zážitkov.

Na piaty a zároveň posledný deň sa športovci venovali záverečným súťažiam zameraným na technické a fyzické zručnosti. Chlapci absolvovali aj záverečné turnaje vo footgolfe a futbale. Mali sme možnosť vidieť úžasné výkony a emócie, ktoré k športu určite patria. Každý z účastníkov si slávnostne prebral diplom a medailu. Priebeh Letného futbalového kempu 2020 si môžete pozrieť vo videu uverejnenom na stránke www.facebook.com/mfckapusany.

Touto cestou by sme sa chceli poďakovať hosťom, trénerom, animátorom, zdravotníkom, predstaviteľom obce Kapušany, reštaurácii Legenda, Obecnému športovému klubu, rodičom za dôveru a v neposlednom rade športovcom. Na Letnom futbalovom kempe Kapušany 2020 sme mali možnosť spoznať skvelých mladých športovcov. Bolo nám ctou tráviť s nimi čas. Každý z nich bol iný, ale jedno ich spájalo. Všetci chceli aktívne tráviť svoj čas a zažívať pri tom pocit radosti. Veríme, že to sa nám spolu podarilo.

*Uvidíme sa na kempe v roku 2021?
Bc. Patrik Masrna*

Nákupy pre seniorov

Obec Kapušany zabezpečuje nákupy pre seniorov, zdravotne znevýhodnených občanov, osoby v karanténe, ktoré nemajú inú možnosť zabezpečenia nákupu.

Obsahom nákupu môžu byť: základné potraviny (chlieb, pečivo, mlieko, mliečne výrobky, trvanlivé potraviny, mäso, mäsové výrobky, zelenina, ovocie), základná drogeria a hygienické potreby, lieky (nákup, vyzdvihnutie cez e-recept), príp. po dohode donáška stravy. Donášku nákupov zabezpečujú zamestnanci Denného centra.

Nahlásenie nákupu počas pracovných dní v čase od 9:00 do 12:00 hod. je možné na tel. číslach: **051 7754 331, 0915 229 261, 0915 947 558**. Objednávku je potrebné zadať najneskôr deň pred rozvozom, pre dodanie nákupov v pondelok objednať najneskôr v piatok. Rozvoz nákupov: pondelok, streda, piatok. Osoby pri preberaní nákupu musia mať na tvári respirátor a pripravenú hotovosť na úhradu nákupu. Apelujeme na všetkých občanov, ktorí využijú ponúkané služby, aby v záujme predchádzania možného zneužitia tejto dobrej myšlienky samosprávy dôsledne dbali na **preukázanie zamestnanca preukazom podpísaným starostkou obce**.

V základnej škole s materskou školou sa končí realizácia projektu **„Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov Základnej školy s materskou školou Kapušany“**, na ktorý obec získala podporu zo zdrojov Európskej únie a národných zdrojov, a to prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) v rámci výzvy: IROP-PO2-SC222-2016-13, Prioritná os: 2 – Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám, Špecifický cieľ: 2.2.2- Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl.

Hlavným cieľom projektu je zabezpečiť primerané podmienky pre rozvoj kľúčových kompetencií žiakov v súlade s požiadavkami ich budúcej profesijnej orientácie a potrebami na trhu práce.

Cieľom realizácie projektu je prispieť k zdokonaleniu spôsobilostí žiakov ZŠ v oblasti informačno-komunikačných zručností, prírodovednej, čitateľskej a technickej gramotnosti, ako aj v oblasti rozvoja ich

pracovných a manuálnych zručností. Zároveň má podporiť sebazvedľávanie žiakov, celoživotné vzdelávanie a celkový rozvoj kompetencií žiakov.

Prostredníctvom projektu boli vybavené nábytkom, didaktickými pomôckami a softvérovým vybavením odborné učebne: špeciálna učebňa fyziky, chémie, techniky, jazyková učebňa a učebňa IKT.

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond
regionálneho rozvoja

Integrovaný regionálny
operačný program
2014 - 2020

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja.

Štvrtstoročie mužskej speváckej skupiny Glória

Sväťou omšou, obetovanou dňa 27. 12. 2020 v našom Chráme sv. Martina, sa mužská spevácka skupina Glória poďakovala Pánu Bohu za 25 rokov svojho pôsobenia.

Po skončení sv. omše duchovný otec Jozef Marčín poďakoval všetkým jej členom za ich ochotné účinkovanie a za čas strávený v speváckej skupine Glória počas uplynulých rokov. Jej členom poprial, aby aj naďalej svojimi piesňami s láskou a úctou ospevovali nebeského Otca a Matku Božiu, Pannu Máriu. Prácu speváckej skupiny

ocenil ďakovným listom aj Mons. Bernard Bober, košický arcibiskup – metropolita.

Na záver mi dovoľte, ako vedúcemu speváckej skupiny Glória, vysloviť úprimné poďakovanie zakladajúcim členom, ale aj súčasným členom speváckej skupiny Glória za ich neúnavnú prácu. Prajem im v tejto zásluhnej činnosti aj naďalej veľa trpezlivosti a radosti z toho, že spievajú na Božiu slávu a na slávu tej, ktorá je nám všetkým Mamou, nebeskej Panne Márii.

Pavol Germuška

CHVÁLIME

Naše poďakovanie patrí všetkým občanom obce, ktorí pomáhajú v obci akýmkoľvek spôsobom.

Odhŕňanie snehu, udržiavanie čistoty v obci. Ďakujeme všetkým občanom, ktorí odhŕňali sneh pred svojimi brámkami, ale aj na frekventovaných chodníkoch. Zabezpečiť, aby v skorých ranných hodinách boli komunikácie a chodníky v celej obci upravené, nebolo technicky a kapacitne možné. Ďakujeme všetkým, ktorí po roztopení snehovej pokrývky vytiahli metly a lopaty a pozametali kamienky.

Zabezpečenie testovania COVID-19. Ďakujeme všetkým, ktorí každý týždeň zabezpečujú testovanie obyvateľstva na prítomnosť ochorenia COVID-19. Odberným tímom: zdravotníkom, administratívnym pracovníkom, dobrovoľným hasičom, dobrovoľníkom za ústretovosť, milé slová a výborne odvedenú prácu.

Pre zaujímavosť: jeden odberný tím v našej obci vykoná cca 600 odberov za 10 hodín, t. j. 1 odber/min.

Za prvý štvrtrok 2021 k 26.3.2021 sa v obci uskutočnilo 8 skríningových testovaní.

VÝSLEDKY TESTOVANIA

• **20. 03. 2021:**

Počet testovaných obyvateľov: **1 163**

Počet pozitívnych obyvateľov: **1**

Miera pozitivity: **0,09 %**

• **13. 03. 2021**

Počet testovaných osôb: **1 245**

Počet pozitívnych osôb: **1**

Miera pozitivity: **0,08 %**

• **06. 03. 2021**

Počet testovaných osôb: **1 193**

Počet pozitívnych osôb: **2**

Miera pozitivity: **0,17 %**

• **27. 02. 2021**

Počet testovaných osôb: **1 226**

Počet pozitívnych osôb: **5**

Miera pozitivity: **0,41 %**

• **20. 02. 2021:**

Počet testovaných obyvateľov: **1 099**

Počet pozitívnych obyvateľov: **1**

Miera pozitivity: **0,09 %**

• **13.02.2021:**

Počet testovaných: **1074**

Počet pozitívnych: **5**

Miera pozitivity: **0,47 %**

• **6.2.2021**

Počet testovaných obyvateľov: **1 148**

Počet pozitívnych obyvateľov: **2**

Miera pozitivity: **0,17 %**

• **23. - 24.1.2021:**

Počet testovaných obyvateľov

(sobota + nedeľa): **1 163**

Počet pozitívnych obyvateľov

(sobota + nedeľa): **3**

Miera pozitivity: **0,26 %**

HANÍME

Milí rodičia, prosíme Vás, aby Vaše deti nevyužívali svah pri požiarnej zbrojnici na adrenalínové športy. Športovec zanechal po sebe stopy. Bicyklom dolu strmým svahom priamo na zákrute.... Zvážte, čo všetko sa mohlo prihodiť.

Aktivity v Dennom centre počas uvoľnených opatrení - leto 2020.

*Narodeninová
oslava*

*Úprava
exteriéru
Denného
centra*

Obci Kapušany bola Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky poskytnutá dotácia v sume 18 036 € na projekt Zmiernenie dopadov koronakrízy. Prostriedky čiastočne pokryli mzdy dvoch pracovníčok v Dennom centre, ktoré zabezpečovali komunitné aktivity zamerané na skupiny obyvateľstva najviac poznačené krízou. V rámci projektu boli zakúpené potreby na realizáciu komunitných a vzdelávacích aktivít pre tieto ohrozené skupiny, dezinfekčné a ochranné prostriedky. Ďalšou aktivitou bolo zakúpenie 5 ks mobilných dezinfekčných stojanov, ktoré sú určené do Denného centra, na verejné priestranstvá - Park svätých Cyrila a Metoda, Ná-

mestie sv. Martina a na NKP hrad Kapušany ako opatrenie na zvýšenie hygienických štandardov na miestach, kde nie je možné použiť tečúcu vodu.

*pravidelná
dezinfekcia
Denného
centra*

*Dezinfekčné
a ochranné
prostriedky*

*„Realizované s finančnou podporou
Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja
a informatizácie Slovenskej republiky
- program Podpora regionálneho rozvoja“*

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Aj keď NKP hrad Kapušany má svoje brány kvôli nepriaznivej pandemickej situácii spojenjej s ochorením COVID-19 zatvorené, s optimizmom sa pripravujeme na otvorenie ďalšej sezóny.

Čoskoro budú viditeľné výsledky mikroprojektu **Bohatier z Maglovca**, realizovaného v rámci Programu Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014-2020 v spolupráci s poľským partnerom Fundacja na Rzecz Kultury WALIZKA zo Sanoku.

Zatvorené brány hradu počas zimného obdobia boli pre nás príležitosťou na inštaláciu stredovekej zbroje a zbraní v priestoroch severozápadnej hospodárskej budovy predhradia – t. j. klenbovej miestnosti. Tieto umelecké diela pochádzajú z dielne miestneho majstra p. Martina Ružbarského.

Pán Ružbarský v roku 1997 založil skupinu historického šermu Spolok šarišských

Kvintový otočný terč

šermiarov SARUS. Záleží mu na kvalite a historickej presnosti. Preto sa neustále vzdeláva v odbore bojových umení a dejín

Polozbroj 14. stor., nemecká plátová zbroj, renesančná zbroj

Meč

Dýka

Halapartňa

Rytiersky štít
13. - 14. stor.

Mandľový štít
a rytiersky štít

Miniatúry
zbraní,
katapulty,
baranidlo,
delo

odievania, stravovania. Zároveň rozvíja aj umelecké schopnosti ako divadlo či žonglovanie. Pre potreby zabezpečenia čo najautentickejšej zbroje a zbraní pre SARUS, dokáže vytvoriť všetko, čo nám môže priblížiť spôsob života na stredovekom hrade.

NKP hrad Kapušany v jeho živote zohráva významnú úlohu. P. Ružbarský je spoluorganizátorom podujatia Návrat rytierov na hrad Kapušany. SARUS vystupuje aj počas Kapušianskeho hradného leta. OZ SARUS realizovalo viaceré granty, v roku 2016 pribudli na hrade stredoveké hry a hračky, v roku 2019 získalo časť prostriedkov na reštaurátorské práce na troch okenných otvoroch západnej veže. Vďaka zručným rukám p. Ružbarského pribudla na hrade časť mučiarskeho náradia a najnovšie výbava stredovekého bojovníka - zbroj a zbrane. Sme radi, že realizáciou projektu Bohatier z Maglovca vybavenie klenbovej miestnosti na hrade dostane svoj ucelený charakter.

-MM-

Interreg
Poľsko-Slovensko
Evropský fond regionálneho rozvoja

EUROPSKA UNIJA

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

EUROREGION KARPACI

Oznamy v skratke

- **Doručovanie rozhodnutí o vyrúbení miestnych daní a poplatkov.** V najbližších dňoch Vás navštívia pracovníci obecného úradu, ktorí za zvýšených bezpečnostných opatrení budú distribuovať rozhodnutia o vyrúbení miestnych daní a poplatkov. Sme si plne vedomí mimoriadnej situácie v súvislosti s ochorením COVID-19, ale aj napriek tomu sa život v nasej obci nezastavil a obec je povinná naďalej vykonávať všetky zákonné činnosti. Aj vzhľadom na zložitosť súčasnej situácie by sme chceli poprosiť všetkých občanov o pochopenie a maximálnu ústretovosť vo vzťahu k doručovateľom predmetných rozhodnutí: je potrebné si uvedomiť, že doručenie zásielky do vlastných rúk je v konečnom dôsledku službou v prospech občanov obce, ktorí v tejto mimoriadnej situácii nie sú nútení opustiť priestory svojich obydľí, čím sa pre všetkých značne eliminuje čas strávený na verejnom - spravidla výrazne rizikovejšom priestranstve. Zároveň je potrebné upozorniť, že **neprevzatím zásielky sa občan nezbaňuje povinností uložených mu predmetným rozhodnutím.**

Chceme ubezpečiť občanov, že v záujme ochrany ich zdravia, ako aj zdravia našich zamestnancov, bude venovaná maximálna pozornosť dodržiavaniu základných bezpečnostných opatrení. Doručovatelia budú vybavení štandardnými ochrannými pomôckami a samotný kontakt s občanmi bude obmedzený na minimálnu mieru.

V nadväznosti na distribúciu týchto rozhodnutí doporučujeme občanom, aby pri následných úhradách vyrúbených miestnych daní, resp. poplatku za komunálne odpady, uprednostňovali v rámci svojich

možností **bezhotovostnú formu platenia**, čím sa výrazne eliminuje možné riziko šírenia a prenosu koronavírusu.

- Dňa 27. 03. 2021 v čase od 20.30 do 21.30 hod. sa naša obec zapojila do globálneho projektu „**Hodina Zeme**“ v rámci celosvetovej kampane, počas ktorej známe mestá a metropoly vypínajú verejné osvetlenie na znak pripojenia sa ku celosvetovej kampani zameranej na zvýšenie povedomia verejnosti v oblasti klimatických zmien. V uvedenom čase bolo vypnuté verejné osvetlenie v celej obci, vrátane hlavných komunikácií.
- Informácie o **úradných hodinách** obecného úradu a ďalších inštitúcií (Obecná knižnica, Denné centrum, Zberné miesto odpadu, NKP hrad Kapušany) sú priebežne zverejňované na www.kapusany.sk a úradnej tabuli. Konáre a orezy stromov a drevín je možné doručiť na firmu PÍLA KAPUŠANY, Bardejovská 732, v pracovných dňoch v čase od 9.00 hod. do 15.30 hod., v soboty v čase od 9.00 hod. do 16.00 hod. Kontaktná osoba: p. Lukáš Hudák, 0918 697 840.
- Obec Kapušany realizovala **výrub stromov**, ktoré boli prestárle a ohrozovali bezpečnosť občanov pri pohybe na verejných priestranstvách. Následne bude zabezpečená náhradná výsadba.

- Žiadame všetkých občanov, aby dodržiavali zákon o ochrane pred požiarimi a nevyPALovali trávu a iné suché porasty. Ne-

zakladajte oheň v prírode na miestach, kde sú horľavé látky, odkiaľ sa môže oheň rozšíriť! V lesoch nefajčite!

- Cestná svetelná signalizácia na križovatke ciest I/18 a II/545 (ulice Prešovská a Hlavná) bude uvedená do plnej prevádzky po vykonaní preberacieho konania a kolaudácie. Prosíme občanov o trpezlivosť a zvýšenú opatrnosť pri predchádzaní cez cestu I/18. Za pochopenie ďakujeme.
- **Za svojím chlebom** je názov publikácie z autorského pera Ing. Vladimíra Paľšu, CSc. Vydanie tejto publikácie v počte 300 ks bolo realizované vďaka finančnej podpore predsedu vlády Slovenskej republiky v sume 5000 €. V knihe sa p. Paľša vracia do obdobia poľnohospodárskej veľkovýroby. Vzdáva úctu a vďaka pracovníkom v prvovýrobe. Dokumentuje obdobie poľnohospodárskej veľkovýroby pred niekoľkými desaťročiami. Táto publikácia je pozoruhodne aktuálna v období pandémie. Bolo by Slovensko bolo potravinovo sebestačné, ak by došlo k uzatvoreniu hraníc a obmedzeniu dovozu poľnohospodárskych produktov? Publikácia nie je určená na predaj, bude však dostupná v obecnej knižnici.
- Ďakujeme všetkým, ktorí sa zapojili do **literárno-umeleckej súťaže: Rytierske príbehy, ľúbostné piesne a básne**. Bolo doručených 8 literárnych prác a 6 výtvarných prác.

VÝSLEDKY SÚŤAŽE:

Poézia: zlaté pásmo - Matej Bača, Nina Dirlová

Próza: zlaté pásmo - Vanesa Tkáčová, strieborné pásmo - Sofia Lazoričková, bronzové pásmo - Patrik Hatok, Melánia Mikulová, čestné uznanie - Anna Kasalová, Lea Heilová

Výtvarné práce: zlaté pásmo - Zojka Namešpetrová, strieborné pásmo - Anna Fornadelová, bronzové pásmo - Adam Božula,

VÝBER Z UZNESENÍ OBCENÉHO ZASTUPITEĽSTVA V KAPUŠANOCH:

Uznesenia zo dňa 15.01.2021

• Uznesenie č. 5/2021

Obecné zastupiteľstvo v Kapušanoch *súhlasí* s prenájomom nebytových priestorov v zdravotnom stredisku na základe žiadosti žiadateľa Lukáša Havrilla za účelom založenia a vzniku spoločnosti NOVU-MED center, s.r.o., v zmysle danej žiadosti.

• Uznesenie č. 6/2021

Obecné zastupiteľstvo v Kapušanoch *súhlasí* s prenájomom parkovacieho miesta pri zdravotnom stredisku žiadateľovi Lukášovi Havrillovi za účelom parkovania vozidla spoločnosti NOVU-MED center, s.r.o.

Uznesenia zo dňa 29.01.2021

• Uznesenie č. 13/2021

Obecné zastupiteľstvo v Kapušanoch *súhlasí* s kúpou pozemku od Takacs Csabane r. Ilona Both, Rippl Rónai 17, Budapešť, PSČ 1068, Maďarsko, parcelné číslo KN C 1268 k.ú. Kapušany, druh pozemku ostatná plocha o výmere 326,8 m² (t. j. 2/5 podiel z výmery 817 m²) zapísaného na LV č. 1218. Dôvodom kúpy je plánovaná výstavba chodníka na tejto parcele.

čestné uznanie - Adrián Božula, Alžbetka Verčimáková, Jakub Hajník.

Všetky zaslané príspevky budú uverejnené v pripravovanej publikácii s rovnakým názvom, ako mala súťaž. Ceny budú slávnostne odovzdané pri otvorení turistickej sezóny na NKP hrad Kapušany. O termíne Vás budeme včas informovať.

Viac informácií a aktuálne oznamy nájdete na www.kapusany.sk a úradnej tabuli

ŠTATISTIKA ZA OBDOBIE január 2021 – marec 2021

NARODILI SA:

Daniel Henry Urban (12/2020)
Damián Kocan

UZAVRELI MANŽELSTVO:

Róbert Lukáč – Patrícia Stachurová

NAVŽDY NÁS OPUSTILI:

Alžbeta Fečová (12/2020)
Gabriela Kačmárová
Margita Iliášová
Štefan Dzurica
Anna Geciová
Jozef Hudák

DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE OBCE:

Počet obyvateľov k 01. 01. 2021	2181
- prihlásených	2
- odhlásených	11
- narodených	1
- zomretých	5
Počet obyvateľov k 23. 3. 2021	2168

MODLITBA POŽEHNANIA VEĽKONOČNÉHO JEDLA

V našich farnostiach je zaužívaný dlhodobý zvyk nechať si po skončení pôstneho obdobia požehnať veľkonočné jedlá. Vzhľadom na platné opatrenia súvisiace so šírením nebezpečnej nákazy, spoločné žehnanie jedál v tomto roku nahradí modlitba požehnaní v rodine, ktorú vykoná otec alebo matka:

**V mene Otca i Syna i Ducha Svätého.
Amen**

Započúvajte sa do slov Evanjelia podľa Lukáša: (11, 9-13)

Ježiš povedal: „Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám! Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. Ak niekoho z vás ako otca poprosí syn o rybu, vari mu dá namiesto ryby hada? Alebo ak pýta vajce, podá mu škorpióna? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, čo ho prosia!“

Modlitba: Zvelebený si, Pane, náš Bože, Ty všetko naplňaš svojim požehnaním. Ďakujeme za Tvoje dary, ktoré majú slúžiť k zachovaniu nášho pozemského života. Nauč nás ich prijímať z Tvojich rúk tak, aby sa posilnila naša vzájomná láska a aby všetko smerovalo k Tvojej oslave. Skrze Krista, nášho Pána.

S dôverou sa spoločne modlime: *Otče náš...*
Pozdravme Pannu Máriu: *Zdravas Mária ...*
(alebo *Pod Tvojou ochranu ...*)

Modlime sa v čase pandémie:

Všemohúci a milosrdný Bože, zhliaďni na našu bolestnú situáciu; posilňuj svoje deti a otvor naše srdcia nádeji, aby sme uprostred nás pocítovali tvoju Otcovskú prítomnosť. Skrze nášho Pána, Ježiša Krista, tvojho Syna, ktorý je Boh a s tebou žije a kraluje v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov. Amen.

Občasník **POD KAPUŠIANSKYM HRADOM** vydáva Obecný úrad v Kapušanoch,
Hlavná 104/6, 082 12 Kapušany, IČO: 00327239 Redakčná rada: Mgr. Simona Fedorová,
Mgr. Mária Koščová, Mgr. Mária Majirská. Telefón: 051/7941 102, e-mail: kapusany@kapusany.sk
Registrované Ministerstvom kultúry SR EV 3320/09. Výroba: ADIN s.r.o. Neprešlo jazykovou úpravou.